

elevorganisasjonen

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring: Generell del av læreplanen

Innledningsvis ønsker Elevorganisasjonen å takke departementet for å få muligheten til å svare på, og gi innspill til, den nye generelle delen av læreplanen. Dersom departementet har spørsmål til høringsuttalelsen kan de rettes til leder i Elevorganisasjonen Sylvia Helene Lind på sylvia@elev.no.

Innledning

Å drive skole er større enn bare å formidle kunnskap. Skole er en del av et større samfunnsbilde, og har et større samfunnsoppdrag enn bare det å utdanne generasjoner med barn og unge til en jobb. Skolens samfunnsoppdrag er blant annet også å forberede og klargjøre generasjonen med barn og unge til å utvikle og lede samfunnet vi lever i og håndtere de utfordringene som venter oss.

Den generelle delen av læreplanen er delen som slår fast samfunnsoppdraget til skolen, og hvilken rolle den skal ha i å danne mer enn bare en akademisk student, men faktisk et helt menneske og en borger som deltar i samfunnet. Det er her visjonene og målene om et virkelig elevdemokrati står nedfelt, og det er derfor dokumentet betyr, og har betydd, så mye for oss.

Generelt

Førsteintrykket vi får av departementets forslag til ny generell del er at den er blitt fullstendig pussa opp – på en positiv måte. Ved å bytte ut den eldgamle knapptelefonen med en ny, moderne touchtelefon følger man samfunnsutviklinga i stedet for å tviholde på det gamle. Generell del ble introdusert tidlig på nittitallet, og det er åpenbart at verden – og skolen – har forandret seg drastisk siden det, og da vil det naturligvis være på tide å fornye det grunnleggende samfunnsoppdraget til skolen.

Samfunnet vi lever i er forandret, og det samme er skoledebatten. Med blant annet Djupedalutvalget, Ludvigsenutvalget og Jøsendalutvalget har skoledebatten blitt revolusjonert og snudd på hodet. Det er klart og tydelig at departementets nye forslag er inspirert av, og i tråd med, den nye skoledebatten. Det er noe vi i Elevorganisasjonen tror er utrolig viktig for at samfunnsoppdraget skal bli virkeliggjort i klasserommet.

Allikevel mener vi departementets forslag skorter litt på det praktiske, reelle demokratiet i skolen, samt den elev-lærer-relasjonen som inviterer elever til å få innflytelse over sin egen skolehverdag.

Videre legger vi merke til at språkdrakta er blitt vanskeligere å forstå og engasjere seg i sammenligna med generell del. Vi forstår og leser at målgruppa for overordna del ikke innbefatter elever, men Elevorganisasjonen mener allikevel at forslaget fra departementet distanserer seg enda mer fra elever enn før. Alt som handler om skolens utvikling og oppdrag bør invitere elever til å delta i utforminga, og dette dokumentet gjør det stikk motsatte.

Vi ser heller ingen hensikt i å endre navnet fra «generell del [...]» til «overordnet del [...]». Generell del er blitt et velkjent begrep i norsk skole, og vi ser ingen overtalende grunner til å endre det. Det er bedre å bruke et begrep som er kjent for elever, lærere og andre enn å introdusere et nytt begrep bare for å ha et nytt begrep.

Demokratiopplæring

Det er et mer eller mindre velkjent faktum at få unge stemmer ved valg og deltar aktivt i demokratiet fra dag til dag. Det finnes utallige teorier som synser på hvorfor det er blitt sånn, og hvorfor ingen klarer å løse problemet. Elevorganisasjonen mener utvilsomt at skolen avgjør unges inntrykk av demokratiet og om det er vits i å investere tid og energi i demokratideltakelse.

Skolen er barn og unges aller første møte med demokratiet. De skal være med å avgjøre om det skal arrangeres skoleball eller fotballturnering, hvem som skal representere klassen i elevrådet, hvor de skal på klasseset, hva slags undervisningsmetode læreren skal bruke og enda mer. Derfor er det viktig at skolens samfunnsoppdrag og verdidokument slår klart og tydelig fast at demokratiopplæring i praksis er viktig.

Elevorganisasjonen syntes forslaget fra departementet er lite ambisiøst og mangler visjon for å se skolen som et minidemokrati med demokratiopplæring i praksis, ikke bare teoretisk.

Skolen må være et mini-samfunn bygget opp på de samme demokratiske prinsippene som samfunnet vårt i sin helhet. Det finnes to demokratityper: direkte og indirekte demokrati. Indirekte demokrati blir i denne sammenhengen de demokratiske prosessene elevrådet er en del av, og det direkte demokratiet blir det klassa som gruppe eller skolen gjennom et allmøte avgjør.

Forslaget tar greit for seg det indirekte demokratiet gjennom skolens råd og utvalg ref. kapittel 1.6 siste avsnitt. Det direkte demokratiet i klasserommet, derimot, er ikke like tydelig at skal være et demokrati i praksis. Vi ber om at det presiseres tydelig at skolen skal være et demokrati i praksis bygget på de samme demokratiske prinsippene som samfunnet for øvrig.

Elevmedvirkning og tilpassa opplæring

Det er et ubetvilsomt faktum for Elevorganisasjonen at norsk skole er totalt avhengig av et reelt elevdemokrati for å tilpasse opplæringa til hver enkelt elev. Det går ikke an å tilpasse opplæringa på måfå og tro at det funker. Klassa, enkeltelevne og elevrepresentantene må involveres for å finne ut hvilke undervisningsmetoder som funker for hver enkelt klasse og elev.

Elevorganisasjonen syntes ikke departementets forslag er tydelige nok når det kommer til å involvering av elever i valg av undervisningsmetode og avgjørelser som tas i klasserommet. Det står mye om hvordan skolen og lærerne skal ta hensyn til ulike behov og utfordringer, men det står ekstremt lite om reell innflytelse for de som sitter i klasserommet. Eksempelvis:

Kapittel 3.1, sjette (nest siste) avsnitt

«Det er utfordrende å tilrettelegge for at alle elever skal oppleve relevans og mestring, og skolen må ta stilling til hvordan elevenes behov best kan imøtekommes. Tilpasset opplæring skal i størst mulig grad skje gjennom variasjon og tilpasninger til mangfoldet i elevgruppen innenfor fellesskapet.»

Her er det blant annet to ting vi reagerer på: (1) at det er skolen som må ta stilling til hvordan elevenes behov best kan imøtekommes, ikke invitere elever til å fortelle det selv, og (2) at det nesten ser ut som departementet har gitt opp å tilpasse opplæringa til hver enkelt elev, men nøyer seg med å gjøre det for grupper innafor klasserommet i form av variert undervisning som treffer en og annen, men aldri alle.

Vi tror selvsagt ikke dette er intensjonen til departementet, og håper visjonen deres er lik vår, men vi håper at med dette innspillet kan det stå enda tydeligere – svart på hvitt – at undervisninga skal tilpasses *hver enkelt elev*, ikke bare elevgruppa, og elevene selv må inviteres til å finne ut av hvordan. Det er både det mest logiske å gjøre, men også en god

elevorganisasjonen

læringsprosess for elevene selv å finne ut av hvordan de selv lærer best - ref
Ludvigsenutvalgets vektlegging av metakognisjon som en kompetanse for fremtida.

Avslutningsvis ønsker vi å si at til tross for at det er par ting vi pirker på, speiler den nye overordna delen mye av skoledebatten og skoleutviklinga vi ser i dag, og vi tror, spesielt med våre endringer, at det blir et ekstremt godt fundament for framtidens skole.

Vi berømmer departementet for å virkelig klare å henge i tråd med resten av skoledebatten og på en finurlig måte implementere inspirerte deler av alle de store rapporten skolesektoren har blitt presentert de siste par årene. Det eneste det skorter på er å virkelig invitere elevene inn i et praktisk demokrati hvor de får være å bestemme og ha innflytelse over sin egen skolehverdag og framtid.

Beste hilsen,

Sylvia Helene Lind
Leder

Joakim Marthinsen
Sentralstyremedlem